

Тема: Безпека праці в фармацевтичних закладах

Кафедра токсикологічної та неорганічної хімії

План лекції:

- 1. Вступ.
- 2. Види заходів, спрямованих на запобігання негативного впливу виробничих шкідливих умов на організм.
- 3. Розробка інструкцій з охорони праці для професії.
- 4. Засоби індивідуального захисту.
- 5. Проведення медичних оглядів працівників певних категорій.
- 6. **Обов'язки адміністрації (роботодавця), лікувально-профілактичного закладу та комісії при проведенні медичних оглядів.**

Вступ

Сучасна система заходів, спрямована на запобігання негативного впливу виробничих шкідливих умов на організм персоналу в процесі виготовлення і реалізації лікарських засобів (виробів медичного призначення), передбачає:

- проведення гігієнічного нормування;
- впровадження технологічних, санітарно-технічних, архітектурно-планувальних, організаційних і лікувально-профілактичних заходів;
- використання індивідуальних засобів захисту.

Гігієнічне нормування передбачає розробку і наукове обґрунтування певних гігієнічних стандартів, регламентів, санітарних правил і норм щодо впливу на організм людини різних факторів виробничого середовища, **які забезпечують здійснення продуктивної та безпечної трудової діяльності в нешкідливих умовах.**

Технологічні заходи

**спрямовані на зменшення
ступеня впливу і навіть
повне виключення з
трудового процесу того чи
іншого шкідливого
чинника за рахунок
докорінної зміни технології
виробництва.**

До заходів подібного змісту слід віднести:

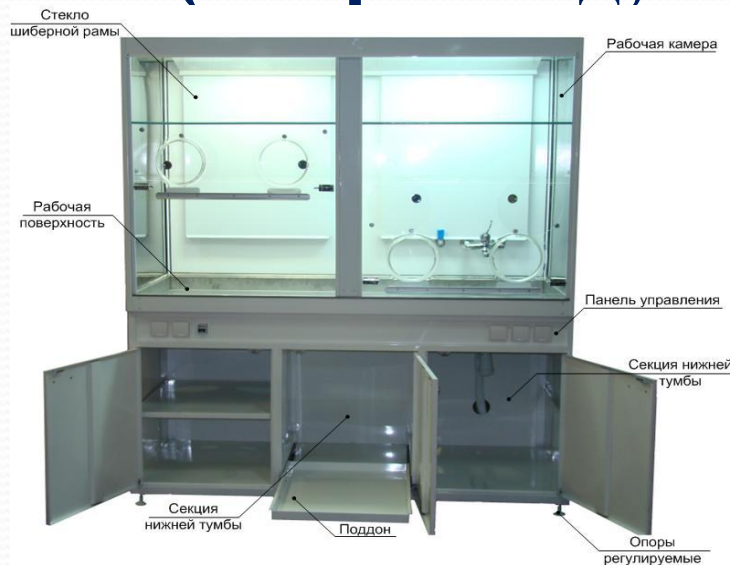
впровадження безвідходних технологій і технологій замкнутого циклу, автоматизацію і механізацію виробничих процесів, впровадження дистанційного керування трудовим процесом і т.п.

Санітарно-технічні

заходи забезпечують
зниження рівня впливу
шкідливого фактора за
рахунок використання
спеціальних технічних
пристроїв.

До таких заходів належать: герметизація робочих зон, застосування пило- та шумонепроникних кожухів, налагодження потужної загальної припливно-витяжної або місцевої витяжної вентиляції (витяжні шафи, кожухи, парасолі, бічні відсмоктувачі), а також використання спеціальних (наприклад, акустичних)

Архітектурно-планувальні заходи створюють передумови до зниження ступеня впливу шкідливого фактора завдяки застосуванню раціональних планувальних рішень при будівництві і в ході експлуатації підприємств.

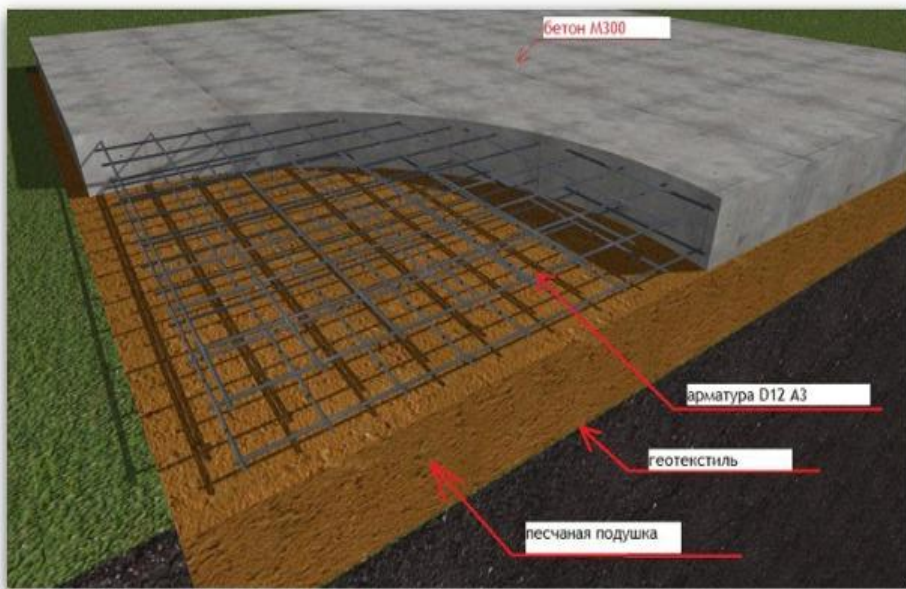
До даного виду заходів відносяться:

- дотримання принципу функціонального зонування;
- локалізація об'єктів, які генерують шум і вібрацію;
- боротьба зі структурними шумами і вібрацією шляхом використання матеріалів з підвищеними віброізоляцією і вібропоглинанням;

- використання спеціальних фундаментів»;
- озеленення підприємств і т.п.

ТЕХНОЛОГІЙ
«плаваючих
територій

Організаційні заходи передбачають:

- організацію раціонального режиму праці та відпочинку, яка в повній мірі відповідає фізіолого-гігієнічним нормативам;

- обмеження часу контакту працівника зі шкідливими речовинами;
- проведення професійної консультації і професійного добору;
- розробку і впровадження інструкцій з охорони праці, а також контроль за їх дотриманням.

До числа основних лікувально-профілактичних заходів слід віднести:

- проведення профілактичних медичних оглядів;
- організація лікувально-профілактичного харчування працівників, головними завданнями якого є попередження надходження шкідливих речовин з травного тракту в організм або, навпаки, прискорення виведення шкідливих речовин з організму, підвищення загальної резистентності організму, захист окремих органів і систем від шкідливого впливу токсичних речовин, прискорення або уповільнення метаболізму токсичних речовин і т.д.;

- **організація санаторно-курортного лікування (санаторії, профілакторії, пансіонати, бази відпочинку);**
- **впровадження профілактичних заходів оздоровчого спрямування (виробнича гімнастика, тренажерні пристосування, ультрафіолетове опромінення, вітамінотерапія, психологічне розвантаження та ін.);**

Розробка інструкцій з охорони праці для професії

● Розробка інструкцій за галузевим спрямуванням проводиться згідно з Наказом Міністерства Праці та Соціальної Політики України № 9 від 29.01.98 р «**Про затвердження положення про розробку інструкцій з охорони праці**»

- **Інструкція** є нормативним актом, який містить *обов'язкові для дотримання працівниками вимоги з охорони праці* при виконанні ними робіт певного виду або за професією на робочих місцях або в інших місцях, де за дорученням роботодавця виконуються ці роботи, трудові чи службові обов'язки.

Інструкції поділяються на:

- **інструкції, що належать до державних міжгалузевих нормативних актів з охорони праці;**
- **зразкові інструкції;**
- **інструкції, що діють на підприємстві.**

Інструкції повинні містити такі розділи:

- 1. загальні положення;**
- 2. вимоги безпеки перед початком роботи;**
- 3. вимоги безпеки під час виконання роботи;**
- 4. вимоги безпеки після закінчення роботи;**
- 5. вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.**

При необхідності в інструкції можна включити й інші розділи. Наприклад, в зразкових інструкціях може бути передбачений розділ "Вступ", в якому відображаються відповідні положення законодавства України про працю та охорону праці, вказівки щодо порядку внесення змін і доповнень до цих інструкцій тощо.

Засоби індивідуального захисту, що дозволяють істотно зменшити рівень впливу шкідливих речовин на окремі органи і системи, прийнято ділити на наступні групи:

❖ **спецодяг;**

◆ а також спецвзуття;

❖ **засоби захисту рук** – засоби механічного захисту (рукавиці), захисно-профілактичні засоби (пасти, мазі) і очищувачі шкіри (мило, синтетичні миючі засоби);

**засоби індивідуального захисту
органів дихання - фільтруючі і
ізолюючі респіратори та
протигази, ізолюючі шлангові та
автономні дихальні апарати,
протигази і т.д.:**

засоби захисту голови - каски загального призначення, каски спеціального призначення, шоломи, косинки;

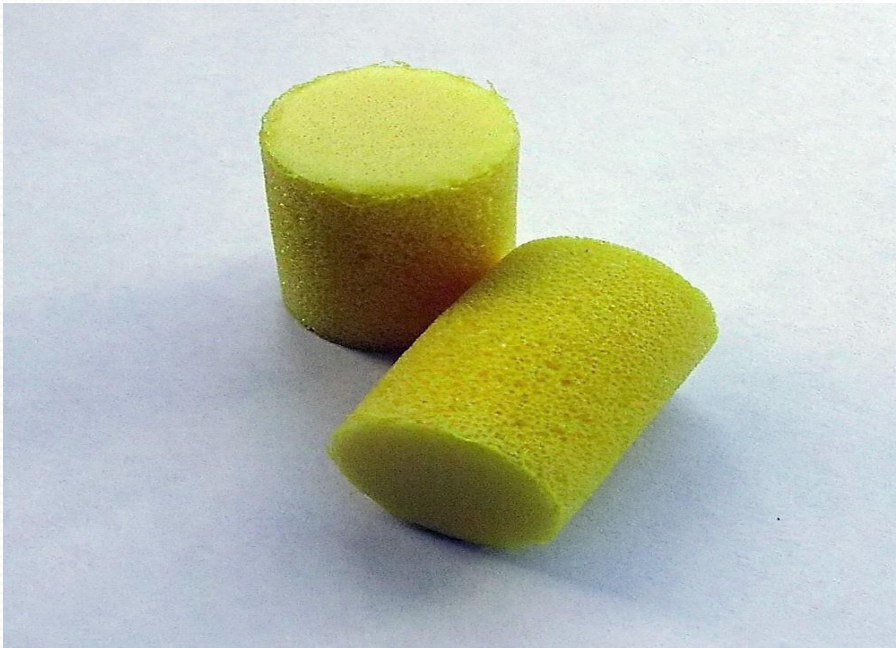
ТОВ «МАРКЕТ»

❖ **засоби захисту очей і обличчя -**
захисні окуляри відкритого і
закритого типів, герметичні і
металізовані окуляри, захисні
маски;

засоби захисту органів слуху - шоломи, антифони, беруші.

Обов'язок забезпечення працівників спеціальним одягом та іншими засобами індивідуального захисту лежить на всіх роботодавцях, незалежно від форм власності та організаційно-правових форм.

Власник не повинен допускати до роботи працівників без встановлених нормами засобів індивідуального захисту, а також в несправному, невідремонтованому або забрудненому спецодязі (п. 4.1. «Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту», затверджений наказом Держ. Комітету України по нагляду за охороною праці від 29 жовтня 1996 року № 170).

● Спецодяг та засоби індивідуального захисту є власністю підприємства і підлягають поверненню працівником при звільненні, переведенні на іншу роботу, після

Н

Значне місце в системі заходів,
спрямованих на запобігання
виникненню професійних
захворювань і охорону здоров'я
працівників в цілому, в структурі
лікувально-профілактичних
заходів, належить проведення
медичних оглядів працівників
певних категорій.

Метою медичних оглядів є своєчасне виявлення захворювань або відхилень у стані здоров'я, які загрожують здоров'ю працюючої людини і здоров'ю оточуючих його людей в конкретних умовах здійснення професійної діяльності.

● За своїм характером розрізняють попередні і періодичні медичні огляди.

● **Попередні медичні огляди** проводяться при прийомі на роботу з метою встановлення фізичної, психофізіологічної та психологічної придатності осіб до роботи за конкретно вибраною професією, спеціальністю або посадою.

Періодичні медичні огляди проводяться з метою:

- Своєчасного виявлення ранніх ознак гострих і хронічних професійних захворювань (отруєнь), загальних та виробничо зумовлених захворювань у працівників;
- Забезпечення динамічного спостереження за станом здоров'я працівників в умовах дії шкідливих та небезпечних виробничих факторів трудового процесу;

- **Вирішення питання про можливість працівника продовжувати роботу в умовах дії конкретних шкідливих та небезпечних виробничих факторів і трудового процесу;**
- **Розробки індивідуальних і групових закладів охорони здоров'я та реабілітаційних заходів для співробітників, віднесених за результатами медичного огляду до групи ризику;**
- **Проведення відповідних оздоровчих заходів.**

Результати попередніх і періодичних медичних оглядів, а також висновки про стан здоров'я заносяться в спеціальну «карту особи, яка підлягає медичному огляду».

● **Дана карта повинна зберігатися в лікувально-профілактичному закладі, яке організовує проведення медичних оглядів.**

● **У разі переходу працівника на інше підприємство карта направляється в лікувально-профілактичний заклад, який обслуговує працівників цього підприємства**

Адміністрація (роботодавець) установи, підприємства або закладу разом з СЕС і профспілковим комітетом:

- **визначає контингент осіб, які підлягають періодичним медичним оглядам;**
- **складає поіменний список в двох примірниках, погоджуючи його в СЕС (один примірник списку направляється в лікувально-профілактичний заклад, другий залишається на підприємстві);**

● **направляє осіб, які приймаються на роботу на підприємство (або які змінюють професію і місце роботи), для проходження попереднього медичного огляду;**

● **знайомить особу, яку приймають на роботу з властивими для конкретної професії шкідливими і небезпечними виробничими факторами і речовинами, з нормативними актами, що стосуються охорони праці.**

- **видає наказ про проведення медичних оглядів у терміни, узгоджені з лікувально-профілактичними установами;**
- **визначає відповідальних осіб за організацію медичних оглядів;**
- **виділяє приміщення для його проведення;**

Лікувально-профілактичний заклад щорічно:

- **видає наказ про створення комісії для проведення медичних оглядів з визначенням терміну та місця проведення, переліку спеціалістів-лікарів, клінічних та інших досліджень;**
- **розробляє і погоджує з роботодавцем і СЕС план-графік проведення медичних оглядів.**

Комісія за встановленою формою:

- **складає висновок про стан здоров'я кожного працівника, який пройшов медичний огляд і приймає рішення про медичні протипоказання;**
- **визначає можливість продовження роботи за певною спеціальністю для осіб, у яких виявлені загальносоматичні або професійні захворювання;**

- **інформує працівника про стан його здоров'я і можливість продовжувати роботу в конкретній професії відповідно до результатів медичного огляду або дає висновок щодо переведення на іншу роботу;**
- **направляє працівника, якщо є медичні показання, на медико-соціальну експертну комісію (МСЕК).**

Санітарно-епідеміологічний

заклад:

- здійснює нагляд за достовірністю подання власником даних про наявність шкідливих і небезпечних факторів, а також речовин, робота з якими вимагає проведення медичних оглядів;
- погоджує поіменні списки осіб, які підлягають медичним оглядам і створює план-графік їх проведення;

- **складає санітарно-гігієнічні характеристики умов праці працівників, в тому числі групові для деяких професій;**
- **подає на розгляд територіальних державних адміністрацій пропозиції з питань профілактики професійних захворювань;**

Обов'язковому медичному обстеженню підлягають:

- працівники у віці до 21 року;

- працівники, робота яких пов'язана з впливом шкідливих речовин і несприятливих виробничих факторів, наведених в спеціальному переліку.

- Фармацевтична галузь об'єднує як виробництво, так і реалізацію широкого асортименту лікарських засобів і виробів медичного призначення, і саме тому на людей, зайнятих в ній, негативні фактори виробничого середовища надають не тільки ізольований, а й поєднаний, комбінований і комплексний вплив.

- **Тому не випадково Постановою Кабінету Міністрів України «*Про затвердження списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах*» № 36 від 16.01.2003 року до Списку № 1 та № 2 включена абсолютна більшість професій фармацевтичної галузі.**

Необхідно відзначити і відповідне ставлення держави до зміцнення вітчизняної фармацевтичної галузі, в якій відсутні напрацювання і законодавчої бази, і галузевих нормативів

Однак абсолютна більшість розроблених нормативних актів стосуються переважно питань виробництва, здійснення оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, та в значно меншому ступені - питань охорони праці у фармацевтичній галузі в цілому.

A young woman with blonde hair, wearing a white lab coat and a pearl earring, is smiling and looking upwards. She is holding a white pill bottle with a yellow cap. In the background, another person's hands are visible, also holding a pill bottle. The setting appears to be a pharmacy or a laboratory.

Дякуємо за увагу!